

DZIENNIK POLSKI

wychodzi codziennie niewytwarzając niedziel i swiat o godzinie 8 rano

Biuro Redakcji „Dziennika Polskiego”, Plac Marjacki liczbą 6 i 7.
Przedpłata wynosi we Lwowie rocznie 18 zł. — półrocznie 9 zł. — kwartalnie 4 zł. 50 ct. — miesięcznie 1 zł. 50 ct., za przesyłkę do domu dopłaca się 20 centów miesięcznie.

Numer kosztuje 6 centów.
Rękopisów Redakcja nie zwraca
Telefon Redakcji 171.

Przedpłata i ogłoszenia przyjmują we Lwowie

Biuro Administracji „Dziennika Polskiego”, Plac Marjacki 1. 6 i 7 w domu pana Kisielki
We Wiedniu: pp. Haasenstein et Vogler (Otto Maas), M. Dukes, H. Schalek, A. Oepel, Rudolf Mosse i J. Denneberg; w Berlinie, Frankfurtu, Kolonii: Haasenstein et Vogler i G. L. Daube; w Hamburgu, Karoly i Liebmann; w Paryżu: C. Adam 38 rue de Varenne.

Przeprawadzam

Państwka bałkańskie.

Lwów 19. marca.

Nawet wtedy, gdy na półwyspie Bałkańskim najczulniejszą panuje spókoj, dzieją się tam rzeczy, nad którymi opinia publiczna nie może przejść spokojnie do porządku dziennego. Obecnie wywołuje w Serbii wielkie wrazenie broszura polityczna, zatytułowana „Czarnogóra u schyłku 19. stulecia”, która nie dawno temu wyszła w Belgradzie. Broszura jest widocznie dziełem jednego, lub kilku czarnogórskich emigrantów, którzy potrafili zebrać wiadomości bardzo zajmujących o politycznych zajęciach w Cetynji w ciągu ostatnich lat kilkunastu. Być może — i to jest nawet rzecz prawdopodobną — że w piśmie ulotnym pomieszano zreczenie prawdę z fantazją, faktem jest jednak, że „straszna broszura” — jak ją w Belgradzie nazwano — wywarła we wszystkich tamtejszych sferach olbrzymi efekt.

Sensacyjne wrazenie, o którym mówią pisma belgradzkie, pochodzi widocznie stąd, że w stolicy serbskiej skłonni są przyjąć za rzecz prawdziwą, lub przynajmniej za bardzo prawdopodobną, to wszystko, co naucejcy szkół ludowych Baskowicz opowiada o steaukach czarnogórskich. Okoliczność ta jest zaś wynikiem tego, że stosunki polityczne w krainie Czarnych gór w ciągu ostatnich lat kilkunastu nie rozwijały się bynajmniej prawidłowo i postępowo.

Po kongresie berlińskim spodziewano się w Cetynji rychłego wybuchu jakiegoś rodzaju dla Czarnogóry wojny i dlatego cała waga sfer rządzących skierowana była przedewszystkiem na siłę zbrojną. Pod tem fałszywym przypuszczeniem musiał naturalnie wszelki postęp polityczny, ekonomiczny i społeczny być zdławiony, co znów nie mogło pozostać bez złubnego wpływu na wewnętrzne stosunki kraju. Kindzylły poczęły rdzewieć, dobrze strzeżone granice nie dozwalały rabunku po za krajem, a nie stało się nic, coby Czarnogórcza nauczyło, że jako spokojny i rolnik można także na własnej glebie zarabiać na chleb codzienny. Pierwszym tego skutkiem było naturalnie rosnące niezadowolenie wielu żywciołów, co znalazło swój wyraz w emigracji — mianowicie w dwójkiem kierunku. Emigrowali, zwłaszcza po latach nieudolności, tysiące Czarnogórców do Serbii i innych krajów bałkańskich, bo ziemia rodzinną okazała się niedostateczną dla zaspokojenia najskromniejszych wymagań; emigrowali jednak także żywcioły, które antykraytycznego despotyzmu znosić nie mogły, lub nie chcieli. Powrócili bowiem nietylko Serbowie, którzy swego czasu ze względu na osobistych, lub politycznych przywredolaw byli z Dalnacyi, Węgier i Serbii do Cetynji, do swych krain rodzinnych, zabrali się także z kraju wybitni mężowie polityczni — między nimi bliży krewni księcia Mikołaja — którzy woleli spożywać gorzki chleb talaczy, niżto znosić samowolę despotyzmu w Cetynji. Wśród tych wychodźców znajdowali się przedstawiciele wszystkich stanów, były między nimi wojewodowie, oficerowie, urzędnicy, duchowni i naucejcy, nie dość pokaznie licznie.

Podczas gdy wychodzący ze sfer wieśniaczych i emigracji się przeważnie w południowej Serbii, były dla emigrującej inteligencji Belgrad pierwszy z reguły celem podróży. Rzecz jasna, że ona w niezbyt pocholebnym barwach przedstawiała stosunki w Czarnogórze i działalność księcia Mikołaja. W Belgradzie oswojono się z temi pesymistycznymi zapatrywaniami i dlatego broszura Baskowicza uważają także za prawdziwą. Z Cetynji próbowano niejednokrotnie emigrację poszczególnych osobistości tłumaczyć względami osobistymi i osłabić w ten sposób ich złosiwa relacje, ale półtrudowcom czarnogórskim nie udało się przecieć piętnować całej emigracji i

wykazac, że stan rzeczy w Cetynji wzorowy, lub przynajmniej zadowalający.

Wrazenie, wywołane w mowie będącym pamfletem Baskowicza, było tem większe, o ile autor, przy dokładnym wymieniowaniu nazwisk i dat, usiłuje przeprowadzić dowód, że książę Mikołaj wielokrotnie brał udział w machinacjach, mających na celu detronizację dynastji Obrenowiczów. Zięć księcia Mikołaja, książę Piotr Karadordzewicz, który w międzyczasie wyemigrował do Szawajcarji, miał być pominięty, a tron serbski miał przypaść albo samemu księciu Mikołajowi, albo jego następcy księciu Danile. Wymieniono przy tej sposobności kilku matadorów stronnictwa radykalnego w Serbji, którzy przy tym zamierzonym zamachu stanu mieli być pomocnymi.

Brak nam naturalnie dostatecznych punktów oparcia dla zbadania prawdziwości powyższych danych Rzeczka to przedewszystkiem pism w Belgradzie i w Cetynji oddzielić prawdę od fantazji. Narazie rzeczy tak stoja, jakgdyby w Belgradzie chcieli uważać wspomniane usłowna antydynastyczne przynajmniej za możliwe i tem się tłumaczy olbrzymi efekt broszury w Serbji. Rozumie się samo przez się, że radykalny serbski starają się wszelkimi sposobami wyprzeć wszelkiego udziału w machinacjach antydynastycznych, a główny ich organ „Odysek” w jednym z ostatnich numerów stara się oczyścić stronnictwo radykalne z tego podjeżenia, ale dotychczas to mu się nie zupełnie udało. W każdym jednak razie organ radykalny rozpyłwa się przy tej sposobności w zapewnieniach lojalności dla króla Aleksandra i w ogóle całej dynastji Obrenowiczów i w tem może polegać sukces pamfletu, który w każdym razie jaskrawe i charakterystyczne rzucia światło na stosunki polityczne w małych państwach półwyspu bałkańskiego. Dużo jeszcze zdaje się upływać czasu, nim tam zapanują normalne i stałe stosunki.

Krajowe niższe szkoły rolnicze.

Rozwój krajowych niższych szkół rolniczych w Horodence, Jagielnicy i Kobiernicy, tudzież krajowej szkoły uprawy i wyprawy lną w Gródku postępuje z każdym rokiem naprzód. Rozwijają się one powoli ale stale w miarę nabycia doświadczeń i fundusów. Stwierdził to wydział krajowy nietylko przez członka swego, do którego departamentu szkoły to należą i urzędnika fachowego prof. Strusiewicza, który z ramienia wydziału krajowego inspekcję nad temi szkołami wykonuje, ale także i inspektor kultury radca rządowy p. Struszkiewicz, jak się o tem wydział krajowy przekonał z relacji ministerstwa rolnictwa przedłożonej, a przez to ministerstwo za pośrednictwem namiestnictwa wydziału krajowemu zakomunikowanej. Brak wszakże odpowiednio tu j. pod względem naukowym i praktycznym przygotowanych naucejcy do nauk zawodowych rolniczych, jak niemniej brak należyte ukwalifikowanych instruktorów, dają się jeszcze bardzo uczuwać, a dopiero w roku przyszłym będzie mógł być po części usunięty, kiedy kandydaci, kosztem funduszu krajowego za granicę wyślani, nauki swe pokończą.

Piąta krajowa niższa szkoła rolnicza w powiecie stryjskim, z takim samym kierunkiem, jak istniejące dwie szkoły w Jagielnicy i Kobiernicy, będzie założoną w roku 1895 w Brzeźnicy pod Strzałkowem, na gruntach, jakie właściciel Strzałkowa br. Juljusz Brunicki bezpłatnie i bezinteresownie dla szkoły ofiarował. Grunt ten, obejmujący 33 morgów powierzchni, oddalony 6 kilometrów od Stryja, jest korzystnie położony, nie wymaga jak grunt przez śp. br. Romaszkaną na szkołę w Uherku ofiarowany, kosztownych

meljoracji. Wydział krajowy przeto imieniem kraju przyjął z wdzięcznością ofiarę br. Brunickiego i wydał stosowne zarządzenia, ażeby z wiosną roku bieżącego można było do stawiania budynków szkolnych przystąpić.

Celem założenia niższej szkoły rolniczej w powiecie krośnieńskim, zawarł wydział krajowy w myśl polecenia sejmiku z gminą miasta Krosna umowę o wydzierżawienie na rzecz projektowanej szkoły trzydziestu dziesięciu morgów gruntów, wraz z budynkami gospodarskimi, należnymi do folwarku Suchodoty. Sprawa jest w toku.

Również sprawa założenia szkoły rolniczej włościańskiej w Wojstawiu powiatu mieleckiego, w myśl wniosku posła Langiego, jest przedmiotem badań sekcji stałej krajowej komisji rolniczej.

Podwyższanie plac urzędniczych.

Na ostatnim posiedzeniu izby poselskiej minister skarbu, dr. Plener, wniósł następujące przedłożenie dodatkowe do budżetu na rok bieżący:

„W miejsce kredytu w kwocie 1,500,000 zł. wstawionego w rozdziale IX. wydatków „Ogólne zarząd kasowy”, pod S tytułem „Nadzwyczajne wsparcia dla urzędników państwowych” podnosi rząd następujące żądania: a) celem udzielenia dodatków na zapomogi urzędnikom państwowym najniższych trzech klas i personalowi naucejcy — 2,000,000 zł.; b) na nadzwyczajne wsparcia dla reszty urzędników państwowych 950,000 zł., dalej celem pokrycia proponowanego wydatku podwyższyć się pozycję „Dochody z transportu”, wstawioną w dochodach budżetu w rozdziale XXVIII. „Ministerstwo handlu”, tytuł 14 „Zarząd państwowych dróg żelaznych i żegluga parowa na jeziorze Bodensee”, z 85,759,000 zł. na 85,209,300 zł.”

Zmiany te motywuje rząd, jak następuje: „Zarządzenia zamierzone celem prowizorycznego polepszenia losu urzędników państwowych wywołały konieczność zmiany pozycji wstawionych na ten cel do budżetu na rok 1895, przedłożonego przez rząd. Jak radzie państwa wiadomo, są one dwójkiem natury. Przedewszystkiem wskutek wykonania najwyższego rozporządzenia z dn. 14. grudnia 1894, mają o urzędnicy, którzy niezwykłe długo pozostają w jednej i tej samej klasie plac, otrzymać trwałe polepszenie bytu w formie osobistych dochodów służbowych z powodu starszeństwa. Powtórnie mają urzędnicy, którzy nie mają prawa do owych dodatków, uzyskać prowizoryczne polepszenie losu w formie dodatków na utrzymanie na czas, dopóki nie nastąpi systematyczne uregulowanie plac urzędniczych w ogóle. Te dodatki na utrzymanie mają otrzymać urzędnicy państwowi najniższych trzech klas, a w szczególności w jedenastej klasie w wysokości 60 zł., w dziesiątej klasie w wysokości 80 zł., a w dziewiątej klasie w wysokości 100 zł. rocznie, które wypłacac się będące co kwartał, licząc wstecz od 1. stycznia 1895. Zarządzenia te będą także zastosowane do personalu naucejcy. Ze względu na szczególne atosunki urzędników państwowych, pracujących przy rządowych szkołach średnich i zakładach naukowych, traktowanych według tych samych zasad, mają dodatki na utrzymanie w wysokości 100 zł. rocznie otrzymać wszyscy profesorowie i naucejcy, jeżeli pobierają placę główną, lub pierwszy albo drugi dodatek pięcioletni; dalej naucejcy szkół wzorowych przy seminarjach naucejczych i osłonkowie ciała naucejczych stojący z nimi na równi, jeżeli pobierają pensję główną lub pierwszy, drugi, albo trzeci dodatek pięcioletni, mają otrzymać dodatek na utrzymanie w kwocie 80 zł. rocznie, a w końcu

młodszy naucejcy szkół wzorowych przy seminarjach naucejczych mają otrzymać taki dodatek w kwocie 60 zł. rocznie. Wszyscy ci profesorowie i naucejcy nie pobierają będą dodatki z dołu. Do emerytury dodatki te nie będą wliczane.

Według przypuszczalnych obliczeń roczny wydatek na te dodatki wynosić będzie zł. 2,000,000. Natomiast okazać się zaoszczędzenie w dotychczasowych kredytach na nadzwyczajne wsparcia dla urzędników państwowych, gdyż odpadną kwoty przeznaczone dla funkcjonariuszów, otrzymujących dodatki z powodu starszeństwa, lub dodatki na utrzymanie. To zaoszczędzenie przy pewnem zaokrągleniu, a względnie przy pewnem podwyższeniu pozostałej reszty, jakiego w interesie reszty urzędników życzyć sobie należy, wynosić będzie 550,000 zł. Celem pokrycia reszty nowego wydatku ma być od 1. lipca 1895 zarządzeniem podwyższenie dochodu z ruchu osobowego na państwowych drogach żelaznych, które w ciągu drugiego półrocza powinno przynieść nadwyżkę w dochodach. Tak więc zamiast dotychczasowego kredytu na wsparcia dla urzędników państwowych, żądamy z jednej strony dwóch kwot, a mianowicie zł. 2,000,000 na powyższe dodatki do plac i zł. 950,000 na resztę wsparć, z drugiej zaś strony obmyślimy odpowiednie podwyższenie dochodów z transportu na państwowych drogach żelaznych i zapobiegłmy zmianie bilansu budżetowego.”

Korespondencje.

Buda-Peszt 17. marca.

(Wyrok w procesie socjalistów — Przystąpił do izby magnatów. — Wyprawa hr. Zichyego. — Kocznicia sielerska Keszutia. — Bazar w operze. — Afera Nikitseh. — Przewozy.)

Proces socjalistów w Vaszrhely interesował szerokie koła społeczne na Węgrzech. Po blisko dwutygodniowych rozprawach, sąd wydał wczoraj wyrok. Z 64 obwinionych 28 skazanych zostało na kary więzienne od miesiąca do 3 lat, przynależąca zaś socjalistom w Vaszrhely, chłop na zwiskiem Szantó-Kowacz, skazanym został na 5 lat ciężkiego więzienia, 500 zł. kary pieniężnej oraz na pozbawienie wszelkich praw obywatelskich przez lat dziesięć. Wyrok zdaniem ogółu nadto surowy, niewątpliwie złagodzony będzie w drugiej instancji, do której naturalnie apelują zasądzeni.

W przyszłym tygodniu zbiera się izba magnatów celem przyjęcia pozostałych dwóch ustaw „o wolności wyznania” i „o recepcji żydów”. Wszyscy biskupi katolicy odbędą uprzednio naradę pod przewodnictwem prymasa Vassary’ego co do stanowiska, jakie episkopat zająć ma wobec przedłożenia rządowych. Polityczne koła wyuczają z wielką niecierpliwością rozprawy nad temi ustawami. Działaj obliczyć nawet się nie da, czy rzeczono ustawy przyjęte, czy też odrzucone zostaną.

Hr. Eugenjusz Zichy przedsiębierze wyprawę naukową na Kaukaz. Całe towarzystwo, złożone z kilkunastu magnatów węgierskich, kilku literatów i artystów pod wodzą hr. Zichy’ego, wyjeżdża w podróż w drugiej połowie kwietnia, udając się z Budapesztu przez Lwów na Odesę — powracac zaś będą ci panowie po 6 miesiącach do Pesztu przez Warszawę.

Jak to było do przewidzenia, zapowiada się dziś już obchód rocznicy śmierci Ludwika Kozsuta w stolicy bardzo demonstracyjnie. Projektowany jest pochód żałobny do grobu, przy współudziale całego Pesztu i prowincji, nadto zapowiadają plakaty i obowiązkową prawie żałobną ogólną; zabawy wszelkie i widowiska mają być w tym dniu zabronione, niestety zaś całe przybranie w czarne flagi. Władze już dziś żądaniem

niektórym opór stawiają, dzień 24. bm. może więc być dla publiczności budapeszteńskiej pamietnicą na długo, jeżeli aranzjerzy (skrajna lewica parlamentarna) z jednej strony, a z drugiej władze polityczne i administracyjne stolicy, nie przyjdą do porozumienia na drodze pokojowej.

W operze królewskiej będziemy mieli wielki bazar, urządony na cel potrzebującej pomocy ludności południowych Węgier. Cały komitet arystokratyczny zajmuje się urządzeniem tej zabawy, czy jarmarku, mającego trwać trzy wieczory z rzędu. Pobóg.

Paryż 15. marca.

(Socjaliści w parlamencie. — Ich sukces i fiasko. — Oskawienie Romani’ego.)

Socjaliści zepchnęła w pałacu Burbonów na dalekie plany nie ustająca dotąd debata budżetowa i usunięcie z porządku dziennego interpelacji, przy których oni rej wodzili zazwyczaj. Wczoraj za czuprynę naciągnąć musieli sposobność do pomieszczenia się za to, mianowicie podczas obrad nad etatem ministerstwa skarbu, przez cały bowiem czas posiedzenia nie dopuścili nikogo do głosu. Nie udało im się wprawdzie przeformować ani jednego ze swych wniosków, ale na tem nie zależy; rozognienie umysłów za pomocą słów ciskanych z trybuny, oto cel ich jedyny.

Kampanję rozpoczął Sembata, domagając się opodatkowania rent od kapitałów dla zasilenia kas ubezpieczenia robotników na wypadek starości. Mowca wyzyskał sposobność, szeroko rozwadzając się nad tem, jakie obowiązki ma do spełnienia państwo w charakterze pracodawcy. Żądał od przedstawicielstwa wprowadzenia osmiodziesięciodniowego dnia pracy w państwowych zakładach i fabrykach, naturalnie bez umniejszenia plac. Równałoby się to wprawdzie zwiększonemu o jakie 20% wydatkom na robotników w fabrykach broni, tytanu i zapalek, ale ubytek dałby się suto pokryć podatkiem na artykuły zbytkowne, podwyższonym podatkiem spadkowym, wreszcie dałoby się dużo wydukać o towarzystwach kolejozycy i banków, gdzie Bóg wie, po co, leżą stosami papiery wartościowe i złoto. Prezydent ministrów i minister skarbu Ribot wnieśli już przedłożenie, na mocy którego papiery zalegające poza pewien termin w kasie des dépôts et consignations przyspadają na własność państwa. Te reguły należy uogólnić, a wówczas socjalizm pokona złodziei i lichwiarzy i stanie się panem wszystkich źródeł zarobku.

Oczywista wniosek Sembata odrzucono, niezbyt znaczną jednak większością, głosowało bowiem przeciw niemu 216 posłów na 296 głosujących. Teoria więc Cavaignaca, który dla aparatyzowania socjalizmu zaleca jak najdalej posunięte ustępstwa dla niego, zyskała widocznie wielu zwolenników. Mimo odrzucenia wniosku Sembata odnieśli przywódcy socjalnej demokracji duży sukces moralny, sami jednak ostabiali jego wrazenie przez fiasko dalszych ich wniosków.

Socjalistyczno-rewolucyjny reprezentant z Socaux, poseł Coustant domagał się skreślenia pensji, wypłacanych członkom B. izby parów — zabYTEK monarchji lipowej — jako też senatorów cesarstwa i byłej służbie dworu taileryjskiego, nadto okrojenie listy cywilnej prezydenta republiki o 200,000 franków. Wszakże 400,000 franków to ładny pieniąż, a prezydent mógłby wcale wygodnie żyć, mając taki dochód.

Za tym wnioskiem głosowało tylko 67, przeciw niemu zaś 423 posłów. W końcu żądał socjalistyczny profesor Jaurès wykreslenia wszystkich wydatków na senatorów, których niechce gwałtownie zdusić, ale których chce prostoprostu zagłodzić, aż sami zgodzą się na rewizję konstytucji z r. 1875, tj. odpiętą gałąź, na której siedzą Jauréowi z powodu

HIGH - LIFE - DOKTOR.

Powieść współczesna przez Wincentego hr. Losia.

Porycki się zaśmiała. — Jakże? — Przypuszczają — ciągnęła filuternie kobieta — że Rena miała tu odpisać w sposób dość złośliwy, z jakąś aluzją... Porycki przerwał zarumieniony ze swym złośliwym wyrazem na ustach: — Być może... nie wiem... nie dziwiłbym się jej nawet po tylu przykrościach i dowodach obójności jest anych i człowiekiem. Dzieci nawet, dzieci tembardziej — powtórzył z naciskiem — nie zapominają uktów sztyletów ze strony rodziców. — Oh! — zawołała pani Wanda z entuzjazmem — jak ja pana rozumiem! A nigdy zrozumieć nie mogłam pana Jana. Biedny człowiek! Jaką straszną karą! Jaką okropną karą! Porycki uśmiechnął się. — W osem? — Ah! Udajesz pan. Niby mnie nie oszukasz? Niby nie wiesz? Czyż tyle się praje, by złapać Sielena? — Słyszałem, że to ma być człowiek bardzo dobre... Kobieta ruszyła ramionami z dziwną miną. — Hm — mrknęła — ja go bardzo lubię — u zmienia ton i ciągnęła. Ta paskudna Warszawa nazwała go świeżo high life doctor... Bawił się... To złośliwie? Nieprawdą?

Porycki się uśmiechnął i zagryzł usta. Zadowolone malowało się na całym jego obliczu. Pani Wanda je podchwyciła i zawołała: — I powie ktoś, że nieprawdę powiedział ten wielki filozof, twierdzący, że w nieszcześciu naszych przyjaciół jest coś, co nam sprawia przyjemność. Porycki nie odpowiedział, wstał i mówił: — Bajalibyśmy bez końca, a tu mnie czeka nawał interesów. — Ależ został pan jeszcze. — Nie mogę. Mam termin. Rozmowy naszej dokończymy podczas wyścigów. — Podczas wyścigów? — Tak pani. Na wyścigi zjeżdżamy do Warszawy. Chciałbym, by Rena po tylu latach zamknięcia na wsi odświeżyła siebie i swoje stosunki. — Będzie to właśnie pora zaślubin mej córki — wtrąciła pani Wanda. — Bardzo dobrze! — zawołał Porycki — Damy więc bal na cześć córki naszej najlepszej przyjaciółki. — Pani Porycki! Trzymam pana za słowo — zawołała z życiem kobieta. — Ja nie życzę sobie niczego więcej. — Listę zaproszonych ja ułożę z księciem. — Ależ i owszem — odparł Porycki zębnąjąc się — zaprosimy tylko jej przyjaciół. Będzie to mała, ale eine nette Gesellschaft. Wszystko zrobie, by pani moja wdzięczność okazać. — Pani Wanda zachwycona była tym banalnym projektem. Z góry czuła się odtąd nadzieją tego balu, podczas którego by świat sobie szepotał o przyznanych go wywołujących, tego balu bractwa Poryckich dla niej, Poryckich pogniwanym z Skorupskimi. — Wybornie! — zawołała — i zmuszę pana, byś dotrzymał słowa. Niechże świat wie, że ście nie zginęli. Pan Jan będzie szalał... Byłoby tylko nie umarł. Pierwszy raz będzie

zawołał, że jest źle z panem... bo to będzie bal tres chic. — A będzie miał z niego relacje — zaśmiał się Porycki — przez high life doctora, bo go przecież zaprosimy. — Tu spojrział na zegarek i wybiegł, złożywszy pocałunek na białej dłoni rozpromienionej pani Wandy. XXVIII. Pan Jan miał się lepiej. Właśnie drzemał w popołudniowych godzinach, a żona jego siedziała przy nim, zatopiona w najsumniejszej myślach. Doktorzy nie wróżyli nic dobrego i bynajmniej jej nie upewniali co do przyszłości męża. Ale ona, uszczęśliwiona z szczęśliwego razie obrotu rzeczy, powracała powoli do realnych i banalnych pobudek tego życia. Już ją zaczynały boleć dawne przykrości, zajmować świat i ludzi. Już inaczej zapatrywała się na małżeństwo Wilmy i z przestachem widziała zbliżającą się straszną chwilę, gdy będzie musiała stanąć ze światem oko w oko, i powie dzieć mu: — Tak! moja córka wychodzi za doktora Sielena, przyjmując powinszowania. Krew jej denerwała na mózg. Ona to miała powiedzić i to, skoro tylko mogłaby znów otworzyć światu drzwi od swych salonów, to jest skoro tylko mał jej by się uczył lepiej. I to miała ona oznajmić światu, w chwili, gdy pani Wanda objędziała miasto z córką i Rudominem w karetce z wizytami młodej zaręczanej pary. Bo pani Matylda, jakkolwiek cała oddana pielęgniowni chorego, wiedziała, co się działo w świecie. Bez tego nie przeżyłaby była tych kilku straszliwych dni. Ale panna Aniela, używana do rozmaitych posług, przychodziła codziennie do domu, co o nich mówiono i jak komentowano katastrofę ich życia. — A ona sama, wyglądając podstępnie nad chorem godzin przez okno, widziała raz uwiązującą się ekwipaż pani Wandy i w nim nienawistne jej teraz oblicze

tego „podłego książątka”; krew ścinała się w żyłach i burzyła wszystkimi fibrami namiętnej i próżnej kobiety. Ten przedmiot pochłaniał ją całą, nim się bawiła w dzień i wśród bezsennych nocy. Ciępiata niewymownie, a podwójnie z tego względu, że nie mogła się swymi wrazeniami podzielić z mężem, który jedynie mógłby ją uspokoić, czy pocieszyć. Przemyt nie wiedziała co począć, co komu odpowiedzić, jaką wobec spełnionego faktu zareczyć córki, przyjąć postawę. Chory nie mógł jej wskazać drogi postępowania i nadać jej biernemu charakterowi kierunku w tem niepojętym w jej oczach przejściu. Córka jej wychodziła z domowego doktora. Córka jej, będąca partją high life warszawskiego, oddawała swą rękę człowiekowi, który wczoraj w świecie jej pojawił i wyrobił sobie w nim miejsce paryskim akcentem i pigułkami, które Alwimowicz truciźną nazywał. — Było z czego dostać obłędu — myślała pani Matylda i nieraz obejmowała w obie dłonie swą głowę, w której coś jakby z szumem się rozlało, to znów jakby się gniołto i waliło. — Zglądając sama w głąb tajników swej duszy, widziała, iż jeśli gorąco pragnęła wyzdrowienia swego męża, to dlatego może głównie, aby za osiągnąć jego zdania co do tych wypadków, które nie mogły się w jej głowie pomięścić, ani ustakować. Często bezprzytomna, przygotowując lekarstwa, czy też obiegając dom i dysponując drobiazgi życia, szepotała półgłosem: — Pani Sielena, pani Sielena, doktorowa Sielena... Dnia tego około trzeciej popołudniu, przebudził się pan Jan ze swej pokrzepiającej i zalecanej bardzo przez Stypulskiego drzemki. Otworzył oczy i zdawszy sobie sprawę, że żyje, zagadnął wyciecznym niemocą i cierpieniami głosem: — Rena?... odpowiedziała?

— Nie... ale Porycki był w Warszawie. — Zgad... że wiesz?... — Aniela mi doniosła. — A kiedyż to poszła depesza?... — Przed ośmioma dniami. — Cóż to znaczy? — spytał chory po chwili zamyślenia. — Pani Matylda ruszyła ramionami. — Pani Jana oblicze pokrył bolesny wyraz. — Nastąpiło milczenie i przetrwał je dopiero lokaj, który zapukał do drzwi. Skorupska pobiegła mu otworzyć. — Co? — Pani hrabina Warewska! — Co chce? — Prosi, by się z jasnę panią widzieć mogła. — Powiedziałaś, że nikogo nie przyjmuję? — Powiedziałem, ale pani hrabina... — Proś... — bąknęła po namyśle. — Była zdziwiona. Co od niej mogła chcieć ta kobieta, która dopuściła, by Rudomin przeszedł się z Wilmy na Choryńską? Gdyby się nie był przetruczył, gdyby się był tego wieczora oświadczył... toby... — Wtem pan Jan zapytał. — Co to? — Warewska chce się koniecznie ze mną widzieć. — Poprosz ją... — Co ona chceć może? — Musi... mieć... jakiś interes... — odparł chory, który zaczynał już świat, jak przez mgłę, zajmować i bawić. Powracał do zdrowia, a więc i do życia, jakim go rozumiał. Zaszły wypadki stawały mu w myśli jaśniejsze i żywiej. Cierpiad też wskutek nich więcej, lecz zarazem wytykał sobie plan działania i postępowania na przyszłość. Postanawiał może pogodzić się z Poryckimi i w stosunkach z nimi szukać zadowolonia miłości własnej i próżności, bez której blasku, nie pojmował życia. (Ciąg dalszy nastąpi.)

zamianę w... obli... SOKAL... KANTOR WYMIANY... DOKTOR BANKOWY

gwaltownych wycozek przeciw senatowi i pod-
żegającego poprostu tonu przemówienia, zm-
szony był prezydent kilkakrotnie przerywać.
Głosowało za wnioskiem 71, przeciw niemu zaś
410 posłów.

Bez wrażeń przeszła wiadomość, że król
Humbert utaskawiał kapita Romani'ego, skaz-
anego za szpiegostwo. Pisma poważne zanoto-
wały ów fakt z chłodną rezerwą, pisma zaś
szowinistyczne wyzywały go do nowych napaści
na Włochy i rząd włoski. Orleanistowski *Soleil*
zauważa: „Decyzja królewska opóźniła się trochę.
W dzień po wydaniu wyroku byłaby przyjęta
z wdzięcznością, — dziś tak wygląda, jakby ją
wymusiła opinia publiczna.“ Również monarchi-
styczny *Gaulois* pisze: „Utaskawienie przyju-
jemy uprzejmie, lecz bez entuzjazmu do wiado-
mości. Za długo dał król czekać na swe słowo
szawcze.“

W radykalnej *Justice* zapiniowano tę spr-
wę, jak następuje: „Możemy tylko cieszyć się,
że Romani odzyskał wolność, ale czyż nie by-
łoby lepiej, gdyby go jej wcale nie pozba-
wiano?“

Lanterne posuwa się jeszcze dalej: „Utaska-
wienie pozostawia na włoskim rządzie tak hańbę,
że za pomocą popłaconych sędziów skazał nie-
sawidnie niewinnego francuskiego oficera.“

Wreszcie *XIX Siècle* tak komentuje całą
sferę: „Włosi nie wahał się doprowadzić nie-
godności swej do końca. Tylko obawa przed
kondemnacją ze strony opinii całej Europy spro-
wadziła utaskawienie.“ A. S.

Walne zgromadzenie

członków komitetu towarzystwa rolniczego kra-
kowskiego i delegatów towarzystw okręgowych.
Kraków 18. marca.

(fs) W uzupełnieniu przesłanego wam już
telegraficznie sprawozdania z ogólnego zgroma-
dzenia członków Towarzystwa rolniczego kra-
kowskiego i delegatów towarzystw rolniczych okrę-
gowych, pospieszam z kilku jeszcze szczegółami.
Zjazd delegatów jest liczny, liczniejzy może
nawet, niż w latach poprzednich. Jako delegaci
przybyli przeważnie obywateli ziemscy, księża i
właściciele. Bratnie i pokrewne towarzystwa są
też licznie reprezentowane, mianowicie repre-
zentacja:

Towarzystwo gospodarskie galicyjskie we
Lwowie pp.: Stanisław hr. Stadnicki, dr. Tadeusz
Pilat, Stanisław Brykozyski, ks. Andrzej
Lubomirski, Tadeusz Langie, Stefan hr. Zamoy-
ski; Krajowe towarzystwo leśne galicyjskie pp.:
Aleksander Nowicki i Juliusz Sieglar Eberswald;
Zarząd główny Towarzystwa kółek rolniczych we
Lwowie pp.: Stefan Sekowski i dr. F. Stef-
czyk; Studium rolnicze w uniwersytecie Jagiel-
lońskim p. prof. dr. Janowski; Tow. rolnicze
w Cieszynie p. Ignacy Zółtowski; Tow. rolnicze
we Wiedniu p. prof. dr. Józef Milewski; Styryjskie
Towarzystwo rolnicze w Graacu p. Henryk Le-
wiecki; Austro-szląskie Tow. roln. w Opawie p.
St. Homolacs. Morawsko-szląskie Tow. rolniczo-
leśne w Bernie p. Lewiecki.

Obrazy sagai — jak to już w poprzednim
sprawozdaniu nadmieniam — wiceprezesowa-
rystwa p. Stanisł. Homolacs.

Przedwzrostkiem odczytał obszerniejszy list
prezesa hr. Franciszka Mycielskiego, w którym
tenże wyjaśnia, że z powodu stanu zdrowia
przybył nie może i zasyła zebrałym „kolegom
po lemiennu“ serdeczne słowa pozdrowienia,
podnosząc, że w ciągu tych kilku miesięcy, w
których mógł trzeźdować gorliwie, aycaliwie, z
wytrwałością, popierany był tak przez kolegów
prezysjalnych, jak przez członków komitetu,
równocześnie przez okręgowe towarzystwa rolni-
cze i przez urzędników.

Potem przemówił przewodniczący następują-
cimi słowy:

„W imieniu zgromadzenia witam i dziękuję
panom delegatom towarzystwa galicyjskiego,
również panom delegatom towarzystw okręgo-
wych i członkom towarzystwa, że nie szczędząc
czasu i trudu, raczyliście przybyć na dzisiejsze
zgromadzenie.

Nie będę panów trudził wyliczeniem spraw,
które mi komitet w bieżącym roku się zajmował,
gdz to znajdziecie w drukowanym streszczeniu
sprawozdań, które panom wręcono zostało.
Z przyjemnością jednak zaznaczyć muszę, iż
komitet zajmował się w bieżącym roku bardzo
gorliwie i licznymi sprawami, odnoszą-
cymi się do ogólnego interesu rolnictwa kraju
naszego, a przedewszystkiem nie mogę zamil-

czyć o wytrwałej i dodatniej pracy sekcji h-
dowlanej.

Okres półwiekowy istnienia naszego towa-
rzystwa w tym roku się kończy, postanowienie
obchodzenia jubileuszu dziś macie panowie osta-
tecznie zdecydować; pod tym względem komi-
tet przedstawi szanownym panom program w jak
najskromniejszych ramach, nie wątpię jednak,
że zromadzenie zgodzi się na uchwalenie po-
trzeby obchodzenia tej uroczystości.

Już sam ten fakt, że towarzystwo nasze
przeżyło 50 lat, dowodzi o jego żywotności —
towarzystwo nasze miało chwile bardzo świetne,
jak również momenta bardzo krytyczne — nie
brakło jednak nigdy ludzi, którzy poświęceniem,
czestokroć z zaparciem siebie stali na straży
tej instytucji, która pozostała zawsze instytucją
czysto ziemianką, obywatelską. Była ona i
jest niejako kamieniem probierczym, tym pier-
wszym szczeblem do dalszych usług obywa-
tełskich.

Towarzystwo nasze poszczycić się może, iż
z tego miejsca prezesa naszego, cesarz powo-
ływał metów na najwyższe stanowiska oby-
watelskie kraju naszego; jakie zaś znaczenie mo-
ralne towarzystwo nasze zajmuje, nie mogę po-
minąć i tego faktu, że s. p. hr. Jan Tarnowski,
znany pracami marszałka kraju, po swej rezy-
gnacji przyjął ponownie wybór na prezesa w na-
szym towarzystwie. Towarzystwo nasze, choć nie
przynosi wprost namacalnych korzyści, stoi jednak
na straży interesów ogólnych kraju — o ile za-
tem większe i poważniejsze znaczenie zajmuje,
o tyle łatwiej i skuteczniej działać może — nie
wątpe przeto, że panowie uchwalą potrzebę ob-
chodzenia jubileuszu w granicach choć skrom-
nych, ale poważnych. Witam z uczuciem kole-
żeńskim p. radcę Struszkiewicza, który, pomimo
że obecnie zajmuje inne stanowisko, nie przestał
być najlepszym kolegą i szczerze życzącym na-
szemu towarzystwu.

Przez przedwzrostki zgon straciłmym kole-
gę naszego p. Dołhickiego; wyłam zatem szan. pa-
nów, abyście przez powstanie uczcili pamięć jego.
Posiedzenie otwieram.“

Po zagajeniu zaprosił przewodniczący pp:
Władysława Riegera i Jana Zagórskiego na ase-
sorów, zaś pp. Aleksandra Dąbskiego i Witolda
Milieckiego na sekretarzy.

Następnie odczytano i przyjęto do wiadomo-
ści sprawozdanie z działalności zarządu w roku
ubiegłym, poczem referował ostatek komitetu p.
Alfons Lippoman sprawę arcybiskupa i jubile-
uszowej towarzystwa; powne fundusze potrzebne
są z tego powodu na wydanie pamiętnika z dzia-
łalnością i rozwoju towarzystwa, oraz na przyje-
cie zaproszonych gości. Po przemówieniu p.
Marjana Dydyńskiego, pragaącego, aby uroczy-
stości odbyła się w skromnych rozmiarach i o-
graniczyła do wydania pamiętnika, zgromadzenie
uchwaliło następujące wnioski: 1. Upoważnia się
komitet do pozyczenia wydatków aż do kwoty
1000 zł. na obchód jubileuszowy 50-letniego
istnienia towa. rolniczego w Krakowie. 2. Pokry-
cie tych wydatków nastąpić ma z funduszu to-
warzystw rolniczych okręgowych w stosunku do
rocznych wkładów ich członków. 3. Obchód ju-
bileuszowy odbędzie się w bieżącym roku.

W dalszym ciągu zgromadzenia, które prze-
ciągnęło się od godziny 11. do godziny pół do
3. po południu, załatwiono dziewięć punktów po-
rządku dziennego. Najważniejszym był referat
p. dra Hermanna Czeczka, przedstawiający
wyczerpująco reformę podatku gruntowego.

Ekspedycja rosyjska w Abisynji.

Według autentycznych wiadomości, ek-
spedycja rosyjska doznała w Abisynji niezmiernie
zyciowego przyjęcia i zawdzięcza to w znacznej
części zyciowości Francuzów, którzy na każdym
kroku pomagali ekspedycji rosyjskiej. Naczelnik
misji rosyjskiej Leontjew w liście do generała
Wanikuwa w Paryżu w entuzjastycznych
słowach opisuje powódzenie i przyjęcie Rosjan
w Abisynji. Wiadomości niektórych dzienników
zagranychych o sile liobobnej ekspedycji rosyj-
skiej są przesadne, a powstały stad, że Francuzi
w Oboku i Dżibuti w gracznościach dla Ro-
sjan posunęli się tak daleko, że zorganizowali
całą karawanę dla ekspedycji rosyjskiej i dali
jej do pomocy oddział składający się z 60 żoł-
nierzy dla obrony na wypadek jakiejś zaczepki
ze strony koczowniczych w stepach.

W Harrar, rezydenji wicekróla Ras Maku-
non'a, według świadectwa Leontjewa zgotowano
Rosjanom nader serdeczne, niebywałe dotychczas
przyjęcie. Ras-Makunen wystąpił na powitanie Ro-

sjan eskortą honorową, która spotkała ich w od-
ległości przeszło stu kilometrów od Harraru. Gu-
bernator zaś powitał ekspedycję w Djaldessie;
na dalszej zaś drodze przyłączył się do ek-
spedycji wielu szeków, którzy stopniowo coraz bar-
ziej powiększali eskortę. W odległości 10 kilo-
metrów od Harraru, kolonia europejska tego mia-
sta powitała ekspedycję. Potem krewni negusa,
książęta abisynscy prosili o błogosławieństwo
papa rosyjskiego, należącego do ekspedycji Je-
freima Wresacie komendanta armji negusa na
czele 6.000 żołnierzy czynił honory ekspedycji
rosyjskiej, która w końcu przyprowadzona przed
pałac wicekróla w towarzystwie duchowieństwa
abisynskiego, które wyszło na spotkanie ek-
spedycji procesjonalnie z krzyżami i świętymi obra-
zami. Mas-Rakunen wyszedł ze swych aparta-
mentów i oświadczył przemówił do ekspedycji ro-
syjskiej.

Słowem Francuzi postarali się o to, żeby
zgotować ekspedycji rosyjskiej w Abisynji przy-
jęcie, o jakim sami Rosjanie ani marzyli. Wobec
tego można się spodziewać, że misja rosyjska bę-
dzie miała w Abisynji powodzenie. Podobno
Abisycyzyści postanowili już wysłać do Peters-
burga uroczyste poselstwo, składające się z du-
chowieństwa.

KRONIKA.

Pracielajmy o fundacji imienia Tadeusza
Kościuszki.

Dziarsz Iwowski.
Środa 20. marca.

Cląg dalszy walnego zgromadzenia Towarzystwa
politechnicznego w lokalu Towarzystwa o godz. 6.
wieczorem.

O godz. 7. wieczorem walne zgromadzenie „Kola
literacko-artystycznego.“

Teatr hr. Skarbka: „Jak myślicie.“ Początek o
godzinie 7. wieczorem.

Nekrologja. Kamil Walzel, znany pod pseudo-
nimem F. Zell, słynny autor libretów operetkowych
do spółki z Genée, zmarł onegdaj we Wiedniu w
66 roku życia.

† Sefar-pasza. Telegraficznie donoszą, że w
dnju 17. b. m. zmarł na zamku swym Berchtold-
stein pod Gleichenbergiem, Władysław hrabia Ko-
ścielski, który swego czasu pod nazwiskiem
Sefera paszy odegrał na dworze Ismaila-paszy wy-
bitną rolę i cieszył się wielkimi względami królew-
skimi. W roku 1870 kupił hrabia Kościelski na własność
wspadały zamek Berchtoldstein, w którym od czasu
upadku Ismaila paszy, przebywał każdego lata.
Przed kilku laty przebywał nawet w gościnie u
hrabiego Kościelskiego przez pewien czas arcykady
Ismail.

W zimie przebywał sp. Kościelski w Paryżu.
Hr. Kościelski był pierwszym chrześcijaninem, który
zatrzymując swą wiarę, doszedł w państwową służ-
bę turecką do wysokiego stanowiska.

Kalendarz. Środa (20.): Joachima, Klaujdi. —
Wschód słońca o godzinie 6 minut 12, zachód o
godzinie 6. minut 5.

Mianowania. Ministerstwo handlu zamianowało
uboczno-go słuchacza praw i asystanta pocztowego
Władysława Kowarzyka, koncepistą pocztowym we
Lwowie.

Od naszych pięknych gospodyń, zmuszonych
codziennie robić zakup na targu w Ryuku, otrzy-
mujemy słuszną skargę, iż dotychczas — pomimo że
od dwóch tygodni nie ma śniegu — nie uprzątnięto
należycie całego placu, a nawet pozostawiono kupy
śniegu zmieszane ze śmieciem. Jeżeli magistrat
każe za wydzierżawienie miejsce dobre placić, to
przebież każdy z placujących ma prawo żądać, aby
nie siedział na błocie. Nie dziw więc, iż nasze
panie, zmuszone brańd po kostki w błocie, zaszę-
skargi na niedołęstwo naszego urzędu budowniczego.
Przedtę przedewszystkiem trzeba było uporządkować
Rynek, na którym stoi — ratusz, rezydencja rady
miejscowej.

Przy tej sposobności przypominamy kierownikom
komisarzów wszystkich dzielnic, iż już ostatni czas
były wydać surowy nakaz natchulnastowego wy-
znawcy śniegu z podwórzy. Nawet ze względów sa-
nitarnych jest to rzeczą konieczną. Spodziewamy się,
że p. prezydent zechce przypomnieć urzędowi budo-
wicznemu jego obowiązki.

Naleplanie znaczków pocztowych na listach.
Zwracamy uwagę naszych czytelników na rozporz-
dzenie ministerstwa handlu, dotyczące nalepiania
znaczków pocztowych na listach, według którego
wszystkie znaczki winny być nalepiane tylko na
stronie adresowej nie zaś na odwrotnej. Listy na-

lepiane na stronie odwrotnej, uważać mają urzędy
pocztowe za niefrankowane i do doręczenia się nie
kwalifikujące, przyczem podlega taki list odpowiedniej
karze pieniężnej.

Dar. Cesarz udzielił gr. kat. komitetowi para-
fialnemu w Zawalowie, w powiecie podhajeckim,
na dokończenie budowy cerkwi zapomogę w kwocie
100 zł.

Temperatura. Barometru opada.
Średnia temperatura w tym czasie była +1.4°C.,
najwyższa +4.0°C., najniższa — 0.6°C.

Na dziś zapowiada stacja spostrzeżeń Szkoły po-
litechnicznej: Wiatr będzie zachodni, o średniej
prędkości 5 mpek; średnia temperatura będzie
około +1°C., niebo będzie przeważnie zachmur-
zone, a względna wilgotność powietrza około 80 proc.
Opadu nie będzie.

S mobójstwo. *Kurjer Przemyski* donosi:
W lasach ostrowskich odebrał sobie życie wystrzał-
em z karabinu w śróde szeregowiec z 9. pp., zaopat-
czony w warunki Pralkowa.

Wyudana matka. *Gas. Sanocka* donosi: Nie-
kajka Emilia Zakrzewska, stanu wolnego, lat około 40,
przybywszy przed dwoma miesiącami do swej matki,
pełniącej obowiązki gospołyni na folwarku plebań-
skim w Jadmierz, porodziła dziecie nieślubne i ta-
kowie udusiwszy do wychodka wrzuciła. Przypadkiem
znaleziono zwłoki dziecka d. 2. bm., a energiczne
śledztwo posterunku żandarmerji w Zarzynie już d.
6. bm. odkryło zbrodniarkę, którą wraz z matką
odstawiono do sądu w Saauku.

Samebójstwa. W Czerniowcach — jak donosi
czerniowiecka *Gazeta Polska* — na placu Austrii,
przed monumentem „Austrija“, powieszł się dnia 16.
bm., na latarni, jakiś starszy wiekiem izraelita. Dwaj
żołnierze, przechodząc tamtędy, spostrzegli wisielca i
odcięli bagnietami. Przyszliście do przytomności,
oświadczył on, że zowie się Natan Gindold, pochodzi
z Galicji i jest ojcem sześciorga dzieci, a nęcza po-
pełnego go do rozpaczy czynił. Jeden z przecho-
dzących obywateli niedośledzemu samebójcy 5 zł —
W Wyrniuz 14. bm. obwisł się wieśniak Dymitr
Husariuk, podobno z zazdrości o żonę.

Z Sekala pisał do nas pod d. 18. bm.: Wczo-
raj urządził tutaj „Sokol“ wieczerę muzykalno-
wokalną, połączoną z ćwiczeniami i tombolą. Atrakcyj-
ną częścią wieczoru był śpiew p. Oskara Sacka ze
Lwowa, któremu na tem miejscu serdecznie dzięku-
jemy. Pierwszy raz tutaj okazało 6 drubów dwie
p. ramidy, a wykonanie ich było bardzo udane. Dnia
30. bm. odbędzie „Sokol“ doroczne walne zgroma-
dzenie.

Fundacje kardynała. Z Budapesztu telegrafują:
Kardynał-biskup Schlauch utworzył fundację w wy-
sokości 180.000 zł, z których 150.000 zł. przema-
rzył na założenie katolickiego gimnazjum wyższego,
a 30.000 zł. na założenie seminarjum nauczyciel-
skiego żeńskiego w Debreczynie.

Pożar. Z Ryki donoszą, że w d. 17. bm. po
południu powstał tam w magazynie nad morzem
pożar, który o mało, że nie zakończył się katastrofą,
jaka miała miejsce w Ryjece w lecie roku zeszłego.
Tylko dzięki korystnemu kierownikowi wiatru, ocalały
magazyn z drzewem i rafinerji nafty. Spaliło się
natomiast przeszło 200 balów juty. Ogień zdo-
łano tylko w ten sposób ugasić, że rzucano pła-
nącą jutę do morza, które w krótkim czasie wygła-
dało jako płańca wyspa. Właścicielem tej juty był
bank eskontowy; szkoda jest dość znaczna, ale wszyst-
ek materiał złożony w magazynie był zaseku-
rowany.

Katastrofa w kopalni karwińskiej, według
opowiadania naczelnego świadka, miała następujący
przebieg: W kopalni sp. arcykędzica Albrechta, obec-
nie arcyks. Frydryka, znajduje się obrzyni szty,
nawiszkim „Hüheneck“. Spuściło się do niego d.
16. bm. rano 288 robotników. O g. pół do 8, a
więc niedługo po rozpoczęciu robót, dał się słyszeć
podziemny grzmot — ziemia zdrząda, nastąpił wy-
buch, który tak był silny, że w otrzymanym gmachu,
nad szymbem się wznoszącym, nie pozostała jedna
sztyba cała. W jednej chwili wszystko co się znajdo-
wało w szybie na dole i w jego pobliżu potargane i
potrąskane zostało w kawałki. Wybrzeście sobie
przerżnięte mieszkawców, biednych żon i matek, któ-
rych myślowie i synowie przed kilkunastu godzinami za-
lewie poszli do kopalni. To też ze wszystkich stron
nadsięgły poczęły, a raczej biegały tłumy kobiet i
dzieci, aby tylko sprawdzić na miejscu, że nowe nie-
szczęście, nowa klęska nawiedziła biedny lud polski.
Wszystcy potracili głowy. Dopiero o g. 11 rano
spuszczono windę na dół, pomimo że z dołu żywi
jeszcze robotnicy jednym ciągiem, bez przestanku
dzwonili, domagając się ratunku. Gdy pierwszy raz
windy wyjechała na wierzch, okropny przedstawił się
ocem widok. W klatce przeznaczony na 5—6 osób,
mieściło się 12, albo więcej. Jednemu białka pozos-
tały w miejscu oczu, drugiemu cała spaloną twarz
ociekła tłuszczem, trzeciemu z rąk pozostały tylko

strzępy itd. Takich śmiertelnie rannych wydobyto
dziewięciu. Wili się w holociach, gdy ich na
nosze kładziono. Ksiądz zaopatrzył ich na śmiertel-
Następnie uciekali poczęli żyjący i mniej popaleni.
Wszystcy tak przerażeni i blada, że jednego słowa
z nich wydobyć nie podobna. Gdy się dostali na
wierzch, natychmiast, jak gdyby kto goił za nimi,
uciekali co prędzej do domu. Lekko rannych jest
kilkudziesięciu. Zaczęto następnie wydobywać trupy.
Do 6 wieczornu wydobyto 20 trupów. Według obli-
czeń wszystkich zabitych będzie 100, a może i nieco
więcej. Dwadzieścia wydobytych widziano. Kład-
ją ich w dużej kaplicy na przygotowanych wielkich
przechad, jednego obok drugiego. Większość z nich
uduszona, co jest dowodem najlepszym, iż gdyby po-
mocy była szybszą, bardzo znacznie byłoby
zginęło. Inni strasznie popaleni. Niekiedy brak za-
pełne głowy, innym nóg i rąk. Z niektórych pozos-
tało tylko spalona masa. Jeden w miejscu głowy
ma jakąś niekształtą czerwoną masę mięsą. Wszy-
scy, których widziano, to ludzie w sile wieku,
młodzi jeszcze. Byli między nimi i chłopcy może 15
latni. W kaplicy płacz i jęk nie do opisania. Ko-
bieta np. z dzieckiem malutkiem na ręku chodzi po
przeży wzdłuż trupów i płacząc podnosi popaloną
odzież, chcąc rozpoznać zabitego męża. Tam dalej
znowu matka płacze przy trupie syna. Brat poznał
brata, siadł przy nim i tylko głębokie stychały w-
stęchnienie. Koniec świata. Tłumy wchodzi i wychodzą.
Jedni pozostają przy trupach, inni oczekują przy
windzie, która coraz nowych na wierzch wydo-
bywa.

Śmiały podróżnik. Cesarz polecił w r. 1850
dworu dr. Henrykowi Slatinowi radość z powodu
uwolnienia i powrotu Slatin-bey'a, oraz powinowania
jego rodzinie. (Rudolf Slatin, Wiedeński, towarzysz
Gordona, po dziesięciu latach niewoli na dworze
Mahdi'ego, zdołał zatować się ucieczką z Omdurmanu
i wśród wielu niebezpieczeństw przedostał się szczęśli-
wie na terytorjum egipskie w Assuan. O powrocie
śmiałego podróżnika, gubernatora prowincji Dara, do-
niosło biuro Reuters, oraz depesza austriackiego kon-
sula w Kairze, Heidler von Egeregg. Rudolf Slatin
urodził się w r. 1850).

Morderstwa we Włoszech. Kronika zabójstw
jest we Włoszech zawsze bardzo bogata, tak zwane
coltellate, to jest walki na nóż, są tutaj zupełnie
zwycajami wypadkami, zwłaszcza w neapolitań-
skim i w Sycylii, gdzie wulkaniczny temperament
ludności wybuja przy najmniejszej sposobności, a
już tych *assassinj par amore* — ani zliczyć.

W Cagliari zmarł z rany, otrzymanej od roz-
bójnika Sanna, porucznik karabinierów Palmas, w
Catanzaro zmarł także rektor seminarjum, ksiądz
Franciszek Dalmazzo, do którego kleryk Nisi, nie
przypuszczony do egzaminu, strzelił z rewolweru
i ranit w twarz niebezpiecznie, w Rzymie zaś markiz
Berardi zmarł został przez wariata. Markiz, senator
Berardi był honorowym administratorem zakładu
obłąkanych, położonego na wzgórze Janikułu.
Z powodu odnawiania niektórych części budynku,
senator Berardi w towarzystwie zarządu miejscowego
ogładał roboty, przy których zajętych było kilku
spokojnych wariatów. Jeden z nich Brunni, który
rozbił kamienie w dziedzińcu, rzucił się z żela-
znym młotkiem na markiza Berardi i zaniem otocze-
nie zdołał nadbiec, roztrząsał mu uderzeniem
młota czołkę. Szaleńca spętano, a do żelaznego
wezwanu dr. P. Postępskiego, który dokonał trepan-
cji czaszki, ale życia chorego już nie uratował.
Markiz Berardi miał 65 lat i był rodzonym bratem
kardynała Berardi'ego, oraz przyjacielem kardynała
Antonellego.

Oryginał na licytacji. Wkrótce w sądzie okrę-
gowym petersburskim odbędzie się oryginalna sprze-
dka w drodze publicznej licytacji zbankrutowanej
kolei ryko-tukmiskiej. Cena licytacyjna wynosi
1,952,407 rubli.

Mord i samobójstwo. Siednasto-letni Antoni
Cernoch, uczeń u krawca J. Szalay'a we Wiedniu, na
Marihilferstrasse 10 zamieszkały, zastrzelił siostren-
nicę swego pryncypała, 23 letnią Marię Mallowicz,
ponieważ nie chciała wyjść za niego za żonę. Stosu-
nek między obojgiem trwał już od pół roku, gdy
nagle dnia 15. b. m. wieczorem Cernoch wyszedł
małego ucznia z wariatku po piwo i cinstka a sam
z przygotowanego już poprzednio rewolweru strzelił
do Marii Mallowicz, następnie zaś drugim strzałem
w skroń odebrał sobie życie. Na kilka godzin przed
spełnieniem zbrodni zawiadomił stację ratunkową,
prosząc, aby przysłała nosze i posługę, gdyż w
domu pod l. 10 na Marihilferstrasse znalazł dwa
trup. Rozpisał też poprzednio listy do rodziców,
krewnych i znajomych, donosząc o nieodwołalnym
zamiarze zabicia Marii Mallowicz i odebrania sobie
życia. Antoni Cernoch w chwilach wolnych od pracy
pochłaniał sensacyjne romanse i opisy różnych zbro-
dni; w jego kufierku znaleziono mnóstwo zeszytów
różnych tego rodzaju wydawnictw brukowych. Zjadł

DLA DZIECKA. POWIEŚĆ JERZEGO OHNETA.

(Ciąg dalszy.)

Dawid skinął głową:

— Masa stusnęła, ja wiem e tem naj-
dziej! Ale co powie na to twój stryj?
— Z początku będzie kłął, aż się ściany
będą trzęsły, potem pan go poprosisz, aby był
świadkiem ślubu twojej córki, on przyjmie za-
proszenie z rozświetleniem równie hałaśliwym
i obdarzy Cię wspaniałym upominkiem ślu-
bnym.

— A ty?

— Ja także dam jej upominek i będę na
weselu, jak każdy inny zaproszony gość.. Chyba,
że Laroque poprosi mnie na družbę, bo w takim
razie będę jeszcze tak głupim, że mu nie od-
mówię.. To nie przeszkadza, że jestem szczerze
smartwionym!

— Jesteś dobrym chłopcem, Raulu!

— Tak, należą do tych dobrych chłopców,
którym całe życie rzucają kamienie na głowę,
a oni przyjmują je z uśmiechem. Cóż? nie
masz tam panja dla mnie jeszcze jakiego ka-
myszka?

— Nie, nie! — przyszedł mi tu Laroque'a.
Po wyjściu Raula Dawid zaczął powoli
chodzić po pokoju i satrzymać się na chwilę
przy oknie. Przed nim na końcu dziedzińca
stała altanka, w której przed osmnastu laty
wyszedł Ludwiec awęją miłość, i tu znowu zbu-

dziła się w sercu jego córki miłość dla Laro-
que'a na dowód, że jak drzewa zielenieją z wie-
sna na nowo, tak uosucia ojad odzyskują się
w sercach dzieci. I wobec tego tajemniczego
zrzędzenia losu Dawid z trwogą zapytywał się,
czy miłość ono zapewni szczęście, czy nieśczę-
ście jego córce?

Szelest otwierających się drzwi, wyrwał go
z zadumy. W drzwiach ukazała się postać i
energiczna twarz Laroque'a. Nie, ten nie zawie-
dzie jego zaufania. Nie, te jasne oczy, te szero-
kością tchnące usta nie mogą kłamać. Ten do-
trzymaj przysięgi i obietnic. Na jego widok oba
wyojca pierzchyli i z ufnością spojrzali w przy-
szłość. Zbliżył się do młodzieńca i rzekł z
udaną surowością:

— Czegóż to dowiaduję się o tobie, Laro-
que? Ty, którego darzyłem nieograniczonym
zaufaniem, skorzystałeś z tego, aby robić czułe
oczy do mojej córki?

Na te słowa, tak niespodziewane, dyrektor
stracił zupełnie panowanie nad sobą i zmieszany
i przestraszony zaczął bełkotać:

— Panie... proszę, nie wierz temu... nikt
nie mógł panu tego powiedzieć... nie nie uspra-
widliwia podobnego oskarżenia...

— Musi w tem jednak być coś prawdy, sko-
ro moja żona przyszła do mnie dziś rano, aby
mnie o temawiadomić...

— Któs mnie oczernił... Dobroć pańska dla
mnie wzbudziła zazdrość.. Ale zapewniam pana,
że nigdyby sobie nie pozwolił... O panie! był-
bym najnieśczęśliwszym z ludzi, gdybyś pan
myślał...

— Ja chciałbym narzecznie wiedzieć, co mam
myśleć. I dlatego właśnie kazatem ci zawołać.
Pani Herbelin w chwili, gdy wychodził do fa-
bryki, oświadczyła mi, że wie, iż pan kochaś
moją córkę..

— Gdyby tak było — rzekł Laroque ze
żłami w oczach — nie odważyłbym się wysn-
dzić nawet przed Bogiem. Wiem, co panu je-
stem winien i wolaliby umrzeć, niż sprawić ci
przykrość.

— Czy to ma znaczyć, że pan nie kochasz
Cesii?

— Sądziłem, że panna Herbelin jest narze-
czoną swego towarzysza lat dziesięcnych, p. Rau-
la Perignon i nigdy, nigdyby się nie ośmielił..

— W takim razie córka moja okazała się
śmielszą od ciebie, gdyż oświadczyła stanowczo
Raulowi, że nie będzie jego żoną..

Laroque utkwił w swego zwierzchnika oczy,
wyrażające tak głębokie zdziwienie, że Dawid
nie chcąc go dłużej dręczyć, rzekł:

— On sam oświadczył mi to przed chwilą i
dodał, że żórka moja przyznała się, iż pan po-
dobasz jej je.

Na te słowa dyrektor wydał stłumiony okrzyk
i uoczył ruch taki, jakby chciał rzucić się do nóg
swego pryncypała; potem zmieniając nagle zamiar,
wybiegł, jak szalony, do drugiego pokoju i Da-
wid słyszał go wotającego:

— O, mój przyjacielu! mój drogi przyjacielu!
tyczem ci wieniec za to, coś dla mnie uczynił!

się też, iż pod wpływem wrażeń odnoszonych z czytania tych „okropności“, w szale popełnił morderstwo i samobójstwo.

Charakterystyka pojedynku. Francuski pisarz A. Capus tak się o pojedynku wyraża: „Człowiek, który dostał w twarz pozbawiony jest honoru. Jeżeli jednak wprzódy dostanie w twarz, a następnie pochnięcie spada, wszędzie już będzie dobrze widziany. Bardziej więc jest honorowo dostać w twarz i pochnięcie spada, jak ani jedno, ani drugie.

Samobójca z raportem. W Hamburgu na przedmieściu Bahrefeld wydarzył się wypadek, bynajmniej jak dzisiaj nie należący do wyjątków. Oto żołnierz na posterunku chciał się pozabawić życia i w tym celu wypadł do siebie z karabinem. W parę minut po tem zezwano go i „samobójca“ zameldował „pokornie“ swemu podoficerowi: „zestrzeliłem się.“ Miano go z początku za warjata, lecz gdy wkrótce potem zemknął, postano po doktora, który skonstatował, iż rzeczywiście kula karabinowa przeszła mu pierś i wyszła przez plecy, nie naruszając na szczęście szlachetnych organów. Żołnierza wyleczono, lecz armia niemiecka nie będzie miała z niego prawdopodobnie pożytku.

Wiecie stulecia. Wobec kończącego się stulecia, na czasie zapewne jest pytanie: kiedy się wick kończy? Pismo kopenhaskie *Nat. Tidende* przypomina, iż w dniu 31. grudnia 1800 roku na dworze wjeżdżał obchodzone uroczyste wieki XVIII. stulecia. Ciasnej z zaproszonych gości: Goethe, Schiller, Schelling i Henryk Steffens, wymknęli się wówczas o północy z sali balowej i w jednym z pokoiów, przy wspólniej gawędzie, wychylił parę butelek szampańskiego za porańszość nowego wieku. Steffens natomiast w swych pamiętnikach wspomina, iż już na rok przedtem, 31. grudnia 1799 r. mnóstwo ludzi obchodziło zakończenie stulecia nabożeństwami, bieleniem w dzwony itp., a z tych znów wymiłowali się inni, znający lepiej rachubę czasu. I obecnie, na schyłku XIX. stulecia, nie brak sporów o to: zaczynać od 0, czy od 1?.. Otóż uniwersytet kopenhaski, aby zapobiec nieporozumieniom, polecił we wszystkich duńskich kalendarzach na rok 1895 pomieścić uwagę: „Dziewiętnaste stulecie skończy się 31. grudnia 1900 roku, a nowe zaczyna się 1. stycznia 1901 roku. Pierwszy bowiem rok według rachuby chrześcijańskiej jest 1, a roku 0 wcale nie było.“ Jasno i dobitnie!.. Jeszcze zawiłe przedstawia się rachuba naszym prawnikom, którzy zaczynają będą nowe tysiąclecie, będą bowiem musieli przez 12 miesięcy pisać już r. 2000, gdy dopiero z upływem ostatniego dnia tegoż roku dobiega się końca stulecia. W teoretycznym rachunku tkwi tedy coś podobnego, jak w przysłowiu prawnem: *summum jus summa iniuria*.

Pijaństwo wśród zwierząt nie jest rzeczą tak niezwykłą, jakby to się wydawać mogło. Wszyscy wiedzą o tem, że kozy chętnie piją wódkę, a było rogacie z przyjemnością spożywa wywar z gorzelnicy, nieraz zaprawiany dobrze spirytusem. Obecnie mamy do zanotowania fakt, iż wół są także amatarami piwa. W Bawarii z jednego z browarów transportowano piwo do kolei; na pół drogi woły pokładły się na ziemi i ani rusz dalej. Przywoźny weterynarz skonstatował, iż woły są po prostu pijane. Po nitce do kłębka śledzono i przekonano się, że w browarze jeden z wesolych parobków napoił woły piwem.

Czarwienie raków. Jedno z fachowych pism przyrodniczych wyjaśnia przyczynę, dla której raki po ugotowaniu nabierają purpurowej barwy. Autor twierdzi, że raki w skorupie swej mają dwa barwki: jeden niebieskawy, lub ciemny, rozpuszczalny w wodzie, a drugi czerwony, który rozpuszcza się dopiero w tłuszczu. Owóż barwik ciemny, któremu ziemna woda rzeczna nie szkodzi, w kąpielniku się rozkłada, a pozostaje tylko tamten czerwony. Ciemny barwik można wyodrębnić ze skorupki także spirytusem. a dawni kucharze — w czasach, kiedy jeszcze nie służyło o towarzystwach ochrony zwierząt — dla oznaczenia zastawy, półmiski z rakami ugotowanymi przystrajali rakami żywymi, które w ten sposób doprowadzono do barwy czerwonej tu i owdzie — jak np. w pewnym potoku pod Solurą — znajdują się raki czerwone, które nie mają ciemnego barwika w swojej skorupie i naukowo wną się „rubinosami“ (nazwa ta utworzona dla analogii z „rubinosami“). Natomiast w dwóch jeziorach górskich w Sabandji i w innych wodach gorzkich są raki, które swej barwy brązowej nie tracą nawet po ugotowaniu. Są one nadzwyczaj smaczne, ale obecnemu wydaje się z początku, że je raki żywe, lub niedogotowane. Raki te żyją w bardzo twardej, wapnem nasyczonej wodzie, której inne raki znieść nie mogą.

Pobicie. Walenty Zieliński, zarobnik, pobit tak silnie restauratora Elziga Barana, że ten ostatni musiał posłużyć się do łózka i zaważać pomocy lekarzy.

Z zemsty. Niedawno temu donosiliśmy o wykryciu szki handlarzy dziełami. Sprawa ta, będąca obecnie przedmiotem śledztwa sądowego, odbiła się smutnie na niejaki Rózi Nenerównie, która w swoim czasie przyczyniła się głównie do zdemaskowania zbrodniarzy. Oto wczoraj napadli ją współzawodnicy, a prawdopodobnie także współzawodnicy, Chane Kessler i jej syn i w niemilosierny sposób ją bijali obli. Dodac należy, iż Kesslerowa trudni się zawodowo kupiectwem, a w dodatku zabawia się lohwą.

„Inkluz“. Marja Dańczak, służąca, starszka 75-letnia, pochwalila się w gronie znajomych, że ma w kufle „inkluz“ w formie srebrnej monety 2-guldenowej. Inkluz ten posiada te właściwości, że ściga do posiadającej go osoby inne pieniądze. Uwierzył w tę opowieść młody chłopak Mikołaj Liwanowski i — prawdopodobnie powodowany zadróżką, a może ze względów moralnych (posiadanie bowiem takiego pieniądza uważa się za grzech) — doniósł o wszystkim policji. Sprawdzona do inspekcji policyjnej, Dańczakowa zeznała „pod prysięgą“, składając palce na krzyż, że żadnego „inkluz“ nie posiada i naturalnie wobec tego wypuszczona została na wolność. Mimo to Liwanowski wierzy dalej w „inkluz“, a Dańczakowa uważa prawdopodobnie za czarownicę. Szczęśliwie dla starszki, że minęły już dawno czasy, kiedy takie staruchy, podejrzane o koczarski z arcyortowską mocią, palono na stosach, lub pławiono w s. wach.

Składki na cele użyteczności publicznej lub na dobro:
Na gimnazjum polskie w Cieszanowie nadesłał p. dr. Jacek Jablonski zebrane na wieczorne w restauracji w Lwowie 4 zł.
Na zakup ramiordzka złożono w handlu J. Drexlera i Synów plac Kapitulny 1 2 Pp Hr. M. 5 zł 45-syno narodowe 100 71 Hr. Stanisław Prus Jablonski 50 zł Eugenja Sozanka z Tarnobrzega 5 zł. Górgolewska 5 zł.
Rozdano od dnia 11. marca 1895 roku do dnia 16. marca 1895 roku poręczy 11472, poręczy chleba 1472.

W Czytelnicy katolickiej wygłosi we czwartek dnia 21. b. m. p. Maksymilian Thullie pogadankę, pod tytułem: „Socjalizm w Galicji“. (Sprawozdanie).

Ze świata mody.

Liczne i wspaniałe bale, jakie mają miejsce z końcem karnawału, i postne raury pozwalają nam dać niejaki wyobrażenie o głównych zarysach, jakie przybierze moda na wiosnę; zarysach, jakkolwiek niezupełnie stanowiących, ale zawsze dość wyraźnych, ażebyśmy mogli przeczuc do pewnego stopnia jej przyszłe kreacje.

Tealety zapowiadają się oczywiście bardzo strojne, bardzo skombinowane; palietki będą używane bardzo obficie, a delikatne wyszycia z różnokolorowych peretek mają panować wszędzie, widać tak na stanikach, jak i na spodnicach. Hafty płaskie pozostaną jednak i nadal na głędkich materiałach i przemysł pasmanteryjny cieszy się już napróżd z przewidzianego wielkiego ich zapotrzebowania.

Obzorne rekawy bynajmniej nie ustępują z pola; jeżeli ich już nie podnoszą powyżej ramienia, to zato rozszerzają je jeszcze o góry, dyspują na tysiące sposobów i nadają im rozmaity takt, że każdy wystarczyłby na całą sukienkę dla dziecka, to też niepodobna używać przy nich okryć z rekawami: peleryny i zawsze pelerynki; dotąd wystarcza ona zupełnie; utrzymują tylko, że skróci się ona jeszcze aż do poziomu ramion, ażeby pozwolił podziwiać całą wspaniałość balonów. Dla wprowadzenia jakiejkolwiek zmiany może się ona kołoczć z przodu dwoma długimi pasami, albo w kształcie study, albo też dwóch szerokich wstążek, na których znajdują miejsce wszystkie możliwe arabeski i desenie, jakie można wyhaftować czy to dziełami, czy też jedwabiami.

Ten pobieżny zarys pozwala osądzić, jak daleko odbiegłymi od starożytnych prostoty greckich lub rzymskich draperyj; raczej objawia się skłonność wskrzeszenia świetnych strojów dwóch ostatnich stulecia, a to dzięki krawcom, którzy w nich szukać postanowili najlepszych swych natchnień.

Prowincja zresztą nie cofa się bynajmniej przed tem wzmocnieniem się elegancji: byliśmy w przesyłnym tygodniu przy ekspedycji przełicznej toalety drużki, która przed niewielu jeszcze laty wzburyła by bezwartościowy cały powiat. Toaletta ta jest z atlasu *rosawore* — odcień koloru różowego lekko wpadającego do fioletowym — w kropki *vert herbier*. Spodnica podszta różowym jedwabiem z taką samą *balayuse*, jest zupełnie gładka, tak, że zarysowuje kształty; rozszerza się przytem cokolwiek u dołu, z tyłu zaś okrągło, bardzo wąsko ułożone fałdki; stanik wchodzi pod lekko udrapowany aksamitny pasek *vert herbier*, zapinający się pod kokardą *papillon*, która się podnosi wadźn umieszczoną w środku stanika fałdu. *Tour de cou* bardzo obfite z fioletów, przewijających aksamitem takim, jak pasek, i spadających długimi gałkami na burtę Louis XIII. z gipjury. Nie można także przemiłować o rękawach udrapowanych, podpiętych aksamitem kokardami, gdy były one perfekcją w swoim rodzaju: nadzwyczajnej długości, otwarte cokolwiek w mankiecie, ażeby mogły sięgać aż na rękę, co ją podobno bardzo uwładnia.

W celu podtrzymania sukni (zrobionej bez krepiny) dodano dolną spodnicę jedwabną, która mając u dołu lekkie, ale mocne stalówki, utrzymuje ku tyłowi sfaldowanie. Bardzo oryginalnym był kapeluszy czarny filcowy, ubrany nadzwyczajnie czarno-różowymi i czarno białymi wstążkami, ułożonymi w stojącą kokardę, podwyższoną jeszcze fałszem z piór czarnych. Jako nowotwóć wspomnijmy jeszcze mięknie i pachnące rękawiczki *saxe*, uznane już dzisiaj jako strój ceremonialny, tak samo, jak *gris perle*, albo białe.

Aksamit który miał w zimie także powożenie, będzie miał jeszcze większe z wiosną. Fabrykują go obecnie (a także i korty) *à jour* i używają jak transparentu, co zmienia najzupełniej kostjmy wofiane, zwane *forme tailleur*; te ostatnie powrócą w tym roku do właściwego przeznaczenia, tj. mają służyć wyłącznie do podróży, wycieczek, rannych spacerów i tak dalej.

Co do rannych spacerów, zwracamy uwagę na *relèvejepe*, tak proste, jak wygodny, składający się z dwóch angielski szpilek (zabek): jedna zaopatrzona w mały haczyk, npina się przy pasku; druga abierająca i spinająca całe tylnie sfaldowanie, przytwierdza się zapomocą klamkorki do tegoż haczyka i w ten sposób unosi całą sukienkę, oazczędzając ręce od tego mezczojnego obowiązku. Dodajmy jeszcze, że na tych szpilekach można umieścić parę klejocików i zrobić z nich w ten sposób bardzo praktyczny upominek dla młodych panienek, których żadne względy na pogodę nie zatrzymują w domu.

W wiadomości literackie i artystyczne.

Repertuar teatralny. W teatrze hr. Skarbka: *Deis* w środę po raz pierwszy „Jak myślić“, komedia fantastyczna w 4 aktach, a 6 obrazach Kazimierza Zaleskiego.

Józef Białynia Cheludacki (Walenty Cwik). „Karolowe Wary i tychże okolice“. — Lwów, 1895. 8 vo, str. 36).

Autor, przebywając w roku 1894 w Karlsruhe, zauważył, iż w szeregu licznych prac literackich, dotyczących tegoż zrodzowiska, brak jest polskich podręczników, które ułatwiłyby ziomkom poznanie słynnej miejscowości. To dało p. Cheludackiemu, znanemu pod pseudonimem Walentego Cwika, autorowi wielu cennych i popularnych prac, pobud do nakreślenia krótkiego rysu dziejów i opisu Karlsruhe.

Niewielka książeczka w zupełności odpowiada swemu zadaniu. Autor zabrał się do pracy widocznie na podstawie bardzo skrupulatnych studiów, umie zaś przedmiot przedstawić barwnie i zajmująco, nie obciążając uwagi zbyt ciężkim balastem naukowym, a jednak nie pomijając niczego, co istotnie godnem jest poznania.

Dla wybierających się do Karolowych Warów (Karlsruhe) polecamy książeczkę p. Cheludackiego jako wyborne *valdemcum*, które prawdziwą odda im przysługę.

„Świat“ nr. 6 zdebi szereg dobrych rycin, rozpoczynających się wytworną winięta tytułową, edbitą w kolorach przez Romana Kochońskiego. Na

stępnie znajdujemy w nim obrazy i rysunki: Andrzeja hr. Małszcha, Antoniego Piotrowskiego, Stanisława Jaworskiego i wreszcie ośm ładnych kompozycji Piotra Stachewicza, odwarżających kilka scen z „Hardych dusz“ dramatu E. Orzeszkowej i Z. Sarneckiego, przedstawianego obecnie w Krakowie z wielkim powodzeniem. W dziale literackim mieszczą się: dalszy ciąg patriotycznego opowiadania p. t. „Andrzej Stanistawowicz“, cykl poetyczny p. t. „Srebrny dzwon“ przez Ludwika Szczyńskiego, interesujące studjum o latach szkolnych Juliusza Słowackiego przez F. Hosięka, ocena „Fantazji“ Straszewicza przez prof. dr. Marjana Żdziechowskiego, dokończenie zajmującej rozprawy Alkara o pobytku sławnego Lazara Carnota (dziada prezydenta republiki francuskiej) w Warszawie w 1816 roku, omówienie krytycznego talentu powieściopisarza angielskiego R. L. Stevenson, wspomnienie o dr. Antonim J. przez Podolanina, wiersze Zawrata „Przy kołowrotku“ trzymane w charakterze ludowym, studjum o „Teatrze Bogusławskiego“ przez Stanisława Pełpłowskiego, szereg sprawozdań z największych ksiązek przez członków krakowskiego „Związku literackiego“ i kronika. Uzupełnia zeszyt dodatek z bardzo zajmującą powieścią Hektora Malot.

„Museum“ zeszyt III. za miesiąc marzec opuścił przy drukarskiej i odznacza się, jak zwykle, bogatą treścią.

O nas. W pismach czeskich ogłosił w ostatnim czasie Edward Jelinek następujące prace, odnoszące się do polskich rzeczy: *W Vestniku českiej akademii nauk*: „Sprawozdania o znaczeniu i dotychczasowej czynności akademii umiejętności w Krakowie i Zakładu Osolitskich we Lwowie. Jako dalszy ciąg tych sprawozdań o instytucjach polskich, z którymi jest akademja czeska w stosunkach naukowych, nastąpił w Poznaniu i o bibliotece Dziatylskich w Kórnku. W *Złotej Pradze* szkice historyczne „O Pałacach i Czartoryskich“. W *Lumirze* „Rys z życia księżnej Massalskiej“. W *Światozorze* drukuje od Nowego Roku obszerniejszą pracę o Litwie (*Pohledy do Litwy*). Nareszcie w *Hlasie Naroda* rozpoczął *Polskie hłidy*, zawierające sprawozdania z ruchu umysłowego w Polsce.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Wiadomości rolnicze. (Nawożenie pod buraki cukrowe.) Im więcej rozpowszechnia się w sferach rolników przekonanie o konieczności ograniczenia uprawy buraków w celu podniesienia zysków z przemysłu cukrowniczego, tem baczniejszą zwracać powinni uwagę producenci na nawożenie i uprawę obszarów, przeznaczonych pod buraki. Pragnienie każdego bez wyjątku producenta skierowane jest ku otrzymaniu z danej przestrzeni możliwie znacznej ilości buraków, odznaczających się możliwie wysoką zawartością cukru. W tym kierunku wykonano w ostatnich czasach dość liczne doświadczenia, których wyniki nie zapewniły jednak rolnikom pewnych i niezawodnych wskazówek. Nie może też być inaczej. I nadal nie uwolni się rolnik od konieczności sumiennego badania warunków klimatu i gleby, często tak nierównych w jednym i tem samym gospodarstwie. Kto uprawiał buraki cukrowe, wie, jak wielki wpływ wywiera na jakość i ilość zbioru wykonana we właściwej porze uprawa, albo odległość pojedynczych rzędów i pojedynczych buraków na tych rzędach, albo wreszcie należyte pielęgnowanie plantacji; w każdym jednak razie racjonalne stosowanie odpowiednich nawozów odgrywa przy uprawie buraków ważną rolę. Przed niezbyt dawnym jeszcze czasem panowało w sferach producentów rolnych ogólne uprzedzenie przeciwko bezpośredniemu używaniu obornika pod buraki. Uprzedzenie to nie jest uzasadnione. Na ciężkiej glinie lub glince, na ubogim w próchnicę piasku gliniastym, na właściwym wreszcie gruncie buraczanym bezpośrednio nawożenie obornikiem pod buraki i to zarówno mierzwą kołką jak bydłą, a nawet owczą okazało się bardzo korzystnym. Trzeba tylko już w jesieni płytko przyczerić obornik, a potem nakrótka przed zimą przekryć go głęboko przy głównej głębokiej orce. Tak samo postępować należy przy stosowaniu zielonych nawozów pod buraki. Mianowicie w dzisiejszych czasach uprawianie buraków także na lepszych gruncach zastępuje w celu zwiększenia zdolności pochłaniania i zatrzymywania wody w gruncie. Z wiosną jednak należy w ten sposób nawiezionemu polu dodać łatwo rozpuszczalnego kwasu fosforowego w stosunku 36 do 40 funtów na ćwierć hektara. Nawóz ten trzeba rozrzucić równo i pokryć możliwie głęboko.

Posypywanie obornika w obrzebie lub na gujojwni kaniem przyczynia się do zwiększenia jego skuteczności. Jeżeli zaś traktowano mierzwę wysokoprocentowym superfosfatogipsem, to wystarczy przy sianiu z wiosną dodatek 18 do 20 funtów rozpuszczalnego kwasu fosforowego, zawartego w jednym centnarze 18 do 20 procentowego superfosfatu na ćwierć hektara; superfosfat ten należy dobrze zabronować. Z drugiej zaś strony nasuwa się pytanie, czy w braku obornika zastępuje na polecenie uprawa buraków cukrowych wyłącznie na sztuczny nawóz? Na to zapytanie odpowiedział na ostatnim zebraniu szlaskiego towarzystwa rolniczego jeden z członków tego towarzystwa, że uprawa bez pomocy wszelkiego zwierzęcego nawozu buraki z bardzo korzystnym skutkiem, nawożąc ćwierć hektara pola dwoma centnarami saletry chlorkowej i 3 — 4 centnarami 18 procentowego superfosfatu. Niemalże korzyść tego sposobu nawożenia stanowi nieznaną bardzo prostą okoliczność. Saletra chlorkowa dano po pierwszym oroszeniu uprawy buraków, jako nawóz wierzchni. I zawierający cukru w burakach przy tym sposobie nawożenia nie to pozostawało do życzenia. Na tem samym posiedzeniu zwracał profesor dr. Heldfler uwagę, że dawniej po większej części używana wyłącznie sztucznych nawozów pod buraki. Dopiero gdy się przekonano, że burak Valmorina znosi tak wybornie obornik, nawożenie mierzwą bydłą rozpowszechniać się zaczęło coraz bardziej. W każdym razie nawożenie buraków wyłącznie nawozami sztucznymi jest daleko tańsze. Już z tego względu w niektórych gospodarstwach przechowywanie obornika wyłącznie pod uprawę buraków cukrowych jest z gruntu fałszywe. Przyczem zauważyć wypada, że przy dłuższym przechowywaniu wielkich mas obornika ginie znaczny procent najcenniejszych składników używających.

Roboty polne. *Nowosti* donoszą, że na koszt częściowego polepszenia części Dniepru, zabarykadowanej porobami, przeznaczono 3 miliony rubli. Roboty rozpoczną się na wiosnę. Ten sam dziennik daje, że w rządzie roboty wodnych, które mają być dokonane w r. b., znajdują się następujące: po-

łączenie kanałem Narwi i Wisły pomiędzy Warszawą a Żegrzem, roboty na rzecze Wieprzu, na pogranicznej części Wisły i na rzecze Czarniej Przemyślu.

Ostatnie wiadomości.

W sprawie udziału Francji w uroczystości kilofszkiej jeden z półurzędowych dzienników zamieszcza wyjaśnienie, że rząd francuski chciał unikać udziału w uroczystości niemieckiej ażeby uniknąć punktu wyjścia, postanowił zarządzić manewra morskie tak, aby z góry mógł zapowiedzieć, że wszystkie okręty francuskie są zajęte. Ambasador niemiecki hr. Münster udaremnił ten zamiar, gdyż wyczołżył rządowi francuskiemu oficjalne ogłoszenie, szanuj manewry zostały zapowiedziane. Francja więc musiała chęć nie chcąc przyjąć zaproszenie na uroczystość w Kilonji.

Rada państwa.

(Telegramy „Dziennika Polskiego“).

Wiedeń 19. marca. (Z *Koła polskiego*). Na wczorajszym posiedzeniu Koła, które trwało cztery godziny, dyskutowano nad budżetem, obroną krajową reformą podatkową.

Pomimo, iż posiedzenie nie było wcale poufnem, nie otrzymaliśmy korespondencji pism — po czte tygodniowym oczekaniu — od sekretariatu oficjalnego sprawozdania. Z tego też powodu będą oni zmuszeni, chociaż wbrew własnej woli, niekiedy się w przyszłości do sprawozdań prywatnych.

Wiedeń 19. marca. (Z *izby posłów*). Na dzisiejszem posiedzeniu przyjęła izba nagłe wnioski komisji górniczej, postawione z okazji wypadków w Karwinie.

Pp. Kronaweter i Pernerstorffer interpelowali w sprawie poruszony przez p. Blocha w Kole polskiem, rozpisanie konkursu na lekarza salinarnego w Cilli z obowiązkiem przedłożenia metryki chrztu.

Telegramy „Dziennika Polskiego“.

Wiedeń 19. marca. Galicyjska ustawa krajowa, dotycząca się zmiany okręgów sądowych w Ropczycach i w Rzeszowie otrzymała sankcję cesarską.

Wiedeń 19. marca. Arcyksiężna Stefania udaje się 25. b. m. w dłuższą podróż na Wschód.

Karwin 19. marca. Liczbę zabitych obliczono na 53, ciężko rannych na 15 osób.

Wczoraj odbył się pogrzeb ofiar, w czasie którego rozgrywały się wzruszające sceny. Najpierw pobłogosławiono ciała ewangelików, a potem katolików, tych ostatnich było 35.

Na czele pochodu szła jedna kapela górnicza, potem duchowieństwo i druga kapela. Na dwóch paradych karawanach wieszono ciała dwóch starszych górników, Proboskiego i Kobuzka, a za nimi na pokrytych czarnym sukniem wozach chłopczki reszta ciała. Za każdą trumną postępowała rodzina ofiar.

W głębi szybu leżą jeszcze trzy ciała.

Berlin 19. marca. Jak mówią, chce cesarz na cześć Bismarcka kazać bić monetę w osmdziesiąt rocznicę jego urodzin.

Konserwatywni i narodowoliberalni postawili w parlamencie niemieckim wniosek o wysłanie adresu do Bismarcka.

Głoszą tutaj powszechnie, że hr. Herbert Bismarck będzie mianowany ambasadorem w Petersburgu na miejsce jen. Werdera.

Belgrad 19. marca. Wybory do skupczyzny rozpiane na dzień 19. kwietnia r. b.

Madryt 19. marca. Jak mówią, misję utworzenia nowego gabinetu otrzyma Sagasta.

Pomiędzy oficerami panuje wielkie zaburzenie przeciwko prasie.

Redakcje pism werbują uzbrojonych ludzi, aby się obronili przed napadami oficerów.

Petersburg 19. marca. Minister sprawiedliwości Murawjew udaje się w przyszłym miesiącu na rewizję okręgu sądowego kaukaskiego.

Kursy medyczne dla kobiet otwarte już będą wkrótce, a dopuszczone będą do nich kobiety nie młodsze jak lat 22, posiadające świadectwo dojrzałości lub też, które ukończyły wyższe kursa żeńskie.

Nowy Jork 19. marca. Japończycy odebrali Chińczykom w Rin Czwung zapasy, które miały wystarczyć na trzy miesiące. Chińczycy wskutek tego muszą się albo poddać, albo też cofnąć się do Pekinu.

Wiedeń 19. marca. Wczoraj po zamknięciu giełdy notowano: kredyty 406-25, węg. kredyty 471-50, lombardy 121-—, landerbanki 288-50, sztabelny 424-25, lombardy 111-75, elbethale 288-50, tytoniowe 50-—, alpejny 81-50, renta majowa 101-65, węg. złota —, aust. koronowa 99-25, węg. koronowa —, los turecki 77-50, uniojny 325-50.

Berlin 19. marca. Giełda wczorajsza wieczorna kursa kościwe. (W nawiasie podane oferty oznaczają porównawczy kurs wiedeński t. zw. *Wien Parität*). Kredyty 248-40 (4-598), lombardy 46-50 (111-8), węg. renta złota 102-90 (124-4), rubla 220-— (132-77).

Frankfurt 18. marca. Giełda wczorajsza wieczorna kursa ostatnie (W nawiasie podane oferty oznaczają porównawczy kurs wiedeński). Kredyty 335-62 (407-16), lombardy 98-50 (112-42), renta węg. złota 133-— (124-53), koronowa — (—).

Wiedeń 19. marca. Do *Polit. Corr.* donoszą z Rzymu, że pogłoski o niepomyślnym zakończeniu zdrowia papieża są nieprawdziwe i że właśnie ostatnimi dniami papież był zdrowym i rzewniejszym, niż kiedykolwiek.

Wiedeń 19. marca. Na ostatnim pełnem zebraniu tutejszej izby giełdowej odczytano pismo ministra skarbu dr. Plenera zzywające do przedsięwzięcia surowych zarządzeń celem położenia tamy krzewiącej się coraz bardziej działalności giełd pokątnych. Izba giełdowa uchwała ogło-

nić przepisy ustawy giełdowej i wybrać komitet, który ma zastanowić się nad kwestją, czyby nie należało zmienić dotychczasowego statutu izby giełdowej a to w duchu znacznego rozszerzenia władzy dyscyplinarnej tejże izby.

Budapeszt 19. marca. Sejm węgierski zezwolił na sądowe ściganie pośta Hallo Bartha za to, że w artykule dziennikarskim sniważył gabinet Wekerlego. W ciągu debaty p. Szalay napadł namietnie na władze sądowe, a prezydent Szilagyi wsiął je energicznie w obronę. Wywiązała się z tego burzliwa scena. Zarządzenie posiedzenia tajno, na którym uchwalono wotum zaufania prezydentowi Szilagyiemu.

Na wezwanie prezesa gabinetu odcroczone posiedzenie izby do następnego wtorku, ze względu na to, iż izba magnatów przystępuje obecnie do rozpraw nad przedłożeniami kacielnopolitycznymi.

Tryest 19. marca. Wybory do sejma tryestyńskiego odbędą się 16., 21. i 24. maja.

Algier 19. marca. Rosyjski następcą tronu przybył tu wczoraj.

Madryt 19. marca. Dziennik rządowy ogłosił nominację Martinez Camposa gubernatorem Madrytu.

Berlin 19. marca. Cesarz rozkazał, aby w dniu 1. kwietnia, jako w 80 rocznicę urodzin Bismarcka, przystrojono flagami wszystkie budynki państwowe.

Bukareszt 19. marca. Rząd zdecydował się na budowę drogi żelaznej Gałac-Reni. Odpowiednie pertraktacje już rozpoczęto.

TELEGRAMY GIEŁDOWE.

Wiedeń, dnia 19. marca godz. 2. min. 40.

Akcje kred.	406-12	Wied. losy	—
Alpejny	86-80	Akcie tyton.	249-50
Kredyty węg.	473-—	4 ¹ / ₂ Poż. kraj.	98-20
Anglobanki	172-25	z r. 1893	—
Uniojny	328-—	Elbethale	288-75
Luźwiki	—	Länderbanki	291-30
Nordbany	—	Renta zł. węg.	124-40
Lombardy	111-50	Bankvereiny	157-40
Losy tureckie	77-40	Wspólna rentap.	101-60
Staatsbahny	427-50	Ruble	132-25
Czerniowieckie	327-—	100 marek niem.	60-25
Gal. obl. prop.	98-—	Napoleond. atry	9-73

Przyjechali do Lwowa

dnia 19. marca 1895.

HOTEL ŻORZA. B. Rozwadowski z Tarówki. M. Brykczyński z Pacykowa. Ks. M. Chmura ze Skafatu. Ks. P. Sosenko z Gliny. K. Guszmann z Oedenburga. O. Semmerlotki z Wiednia.

HOTEL EUROPEJSKI. R. Wurm z Graeu. Dr. K. Cieplowski z Kolbuszwy. S. Dydyński z Kłucza. S. Chojceki z Rudy. M. Szumliński z Krzywego. F. Bobelm z Wiednia. A. Paszewski z Rosuccio.

NA DESZLANE.

Objawisz z dnem 1. stycznia 1895 roku we własny zarząd

Hotel Europejski

(we Lwowie — plac Marjański)

mamy zaszczyt polecić do względu wielce Szanownej P. T. Publiczności zapewniając, że usilnem naszym staraniem będzie wszelkim wy-maganiem zadość uczynić.

Z wysokim poważaniem

Albert Sakowron i Spółka

właśc. hotelu Europejskiego.

Pokoje od 80 ct. począwszy.

M. JONASZ

DOM BANKOWY I KANTOR WYMIANY

w Lwowie, ulica Jagiellońska 1. 3.

Kupuje i sprzedaje wszelkie papiery wartościowe losy i monety po kursie dzisiejszym

PROMESY

do ciągnięcia 1. kwietnia b. r.

na 4% losy cisańskie po 3 zł. a w. wraz ze stemplem.

Główna wygrana 200.000 koron.

